

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Norjan terveys- ja hoivapalveluministeriö

Pohjoismaiden neuvosto
Ved Stranden 18
DK-1061 København K
Danmark

Viitteenne
E 19/2017

Viitteemme
17/4165-

Päivämäärä
16.11.2017

Vastaus kirjalliseen kysymykseen E19/2017 elintarvikkeiden päiväysmerkintöjen yhdenmukaistamiseksi Pohjoismaissa

Viitataan Pohjoismaiden neuvoston Kestävä Pohjola -valiokunnan kirjalliseen kysymykseen E19/2017, joka on esitetty Norjan, Ruotsin, Suomen, Tanskan ja Islannin hallituksille.

Kysymys

1. Onko *Food waste and date labelling* -raportin (TemaNord 2016:523) suosituksia seurattu ja jos on, millaisia konkreettisia tuloksia on saatu?
2. Miten MR-FJLS perustelee kesäkokouksessa tekemäänsä päätöstä olla noudattamatta suosituksia elintarvikkeiden päiväysmerkintöjen yhdenmukaistamisesta Pohjoismaissa?

Vastaus

Maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeasiain ministerineuvostossa (MR-FJLS) ruokahävikki on ollut yksi painopistealue usean vuoden ajan, ja se on yksi MR-FJLS:n yhteistyöohjelman 2017–2020 monista priorisoiduista teemoista.

Ålesundissa kesäkuussa 2017 pidetyssä MR-FJLS:n kokouksessa Pohjoismaiden elintarvikeministerit päättivät jatkaa ruokahävikkiin liittyvää pohjoismaista yhteistyötä. Ministerit ovat kehottaneet elintarvikeasiain virkamieskomiteaa tarkastelemaan, kuinka ruokahävikkihankkeen suositusten, mukaan lukien *Food waste and date labelling* -raportin (TemaNord 2016:523) suositusten toteutumista parhaiten voitaisiin seurata. Virkamieskomitea on päättänyt käynnistää hankkeen ruokahävikkiä koskevan työn seurantaa varten. Hankkeen tarkempi sisältö on kehitteillä.

Mitä tulee elintarvikkeiden säilyvyysmerkintöjä koskeviin suosituksiin Pohjolassa, muistutan siitä, että säilyvyysmerkintöjä koskevaa lainsäädäntöä on jo EU:ssa sekä Islannissa ja Norjassa ETA-sopimuksen perusteella.

Tämä käy ilmi pakattujen elintarvikkeiden merkintöjä koskevasta asetuksesta, jonka mukaan ne on varustettava säilyvyyttä koskevalla päiväysmerkinnällä. Päiväysmerkintöjä on kahdenlaisia: ”Viimeinen käyttöpäivä” ja ”Parasta ennen”. Helposti pilaantuvat elintarvikkeet voivat olla terveydelle vaarallisia ja niihin on lisättävä ”viimeinen käyttöpäivä” -merkintä ja perään itse päivämäärä. Suurin osa muista elintarvikkeista tulee varustaa ”parasta ennen...” -merkinnällä. ”Parasta ennen” -merkinnän päivämäärä kertoo, kuinka kauan tuote säilyy laadun tai muiden ominaisuuksien kärsimättä. ”Viimeinen käyttöpäivä” -merkinnällä varustettuihin tuotteisiin on liitettävä säilytysohjeet. Sama koskee ”parasta ennen” -merkinnällä varustettuja tuotteita, mikäli ne vaativat tietynlaista säilytystä. On myös elintarvikkeita, joihin ei vaadita säilyvyyspäiväysmerkintää. Tällaisia elintarvikkeita ovat muun muassa tuoreet hedelmät ja vihannekset sekä tuoreet leipomo- ja konditoriatuotteet.

Tuottaja arvioi elintarvikkeen säilyvyyden ja merkitsee pakkaukseen päivämäärän sen mukaan. Tuottajat tuntevat raaka-aineet ja käytetyt prosessit. Säilyvyysaikaa määriteltäessä tulee ottaa huomioon tavanomaiset ja realistiset kuljetusta, säilytystä ja myyntiä koskevat edellytykset. Tuottajat voivat ottaa huomioon elintarvikkeen säilyvyyteen vaikuttavat erityiset ulkoiset olosuhteet, esimerkiksi vuodenaikojen vaihtelut. Käytännössä tuottajat tavallisesti määrittelevät säilyvyysajan kaikkein vaativimpien mutta realististen olosuhteiden mukaan vuoden eri aikoina.

Pohjoismainen hanke kuitenkin osoitti, että yritykset tulkitsevat määräyksiä eri tavoin säilyvyysmerkintää valitessaan ja että Pohjoismaissa ohjeistukset poikkeavat jonkin verran toisistaan. Tulokset osoittavat, että tarvitaan elintarvikkeiden säilyvyysmerkintöjä koskevaa lisätietoa ja ohjeita, sillä yritykset ovat tulkinneet lainsäädäntöä eri tavoin. Tätä taustaa vasten yksittäisten maiden viranomaiset joutuvat arvioimaan, onko tarpeen ottaa käyttöön seurantatoimenpiteitä vuoropuhelussa kunkin alan edustajien kanssa.

Näkemykseni mukaan elintarviketietojen antamista kuluttajille koskeva asetusta ei anna liikkumavaraa lainsäädännön muuttamiseksi tai sen pitemmälle meneväksi harmonisoimiseksi Pohjoismaissa.

Terveisin

Bent Høie